

Posudek vedoucí diplomové práce

Téma diplomové práce: Inovativní postupy ve výuce cizích jazyků – využití projektového vyučování v hodinách německého jazyka

Autorka: Bc. Kateřina Opálková, Pedagogická fakulta UK Praha, katedra germanistiky

Vedoucí práce: PaedDr. Dagmar Švermová

Oponentka: PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.

Diplomová práce autorky Bc. Kateřiny Opálkové se zabývá **využitím projektové metody ve výuce německého jazyka**. Diplomová práce zároveň **poskytuje přehled inovativních/alternativních metod** a postupů, které mohou přispět jak k motivaci a aktivizaci žáků ve výuce, tak zároveň k zefektivnění výchovně vzdělávacího procesu a jeho individualizaci. Autorka představuje ve své práci **konkrétní projekt** „*Znám svůj druhý domov Lichtenfels*“, který s žáky Gymnázia Český Brod realizovala v bavorském partnerském Gymnáziu v městě Lichtenfels. Pomocí projektu autorka ověřuje, zda cíle, resp. klíčové kompetence formulované v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia (dále jen RVP G) **jsou díky projektové metodě naplňovány**, a do jaké míry je může projektová metoda rozvíjet (autorka vymezuje celkem 13 dílčích cílů, které by bylo možné v rámci projektové výuky plnit). Kromě prohlubování jazykově-komunikativní kompetence zkoumá autorka rovněž mj., jak dalece projektová metoda přispívá k motivaci žáků, zvyšuje efektivitu výuky, a to nejen v němčině, ale případně i v rámci jiných předmětů (dějepis, zeměpis...) a zda má význam pro posilování interkulturních vztahů a osobních vazeb.

Autorka práce v kapitolách 5-10 podrobně **popisuje metody výuky cizích jazyků**, které lze považovat za inovativní, přičemž vychází s dostatečně reprezentativního souboru odborné literatury. Vzhledem k tomu, že autorka v souvislosti se 70. léty 20. století zmiňuje téma programované výuky a problémového vyučování, bylo by možné ještě doporučit k prostudování práce B. F. Skinnera z 60. let 20. století, popř. J. Brunera. V pasážích věnovaných výběru metod, resp. prezentujících vybrané **inovativní a aktivizující přístupy** včetně poznámek k **alternativnímu školství**, by bylo třeba jasně vymezit pojem „tradiční“. Co je to tradice, jak můžeme charakterizovat tradičně pojímanou výuku, co je to „tradiční“ metoda (např. na str. 25-26) a zda vůbec tento termín v didaktické literatuře existuje.

Kapitola 10 se zabývá **projektovým vyučováním**, jeho historií a východisky (zmíněna je např. Deweyova činnostně orientovaná výuka). Autorka charakterizuje inovativní přístupy, zejména pak projektovou výuku, a to nejen její organizační stránku, ale rovněž se zabývá **možností/vhodností aplikace projektu do běžné školní výuky**. Vlastní efektivita projektu bude zřejmě záviset na vhodné volbě tématu, které vzbuzuje u žáků zájem se danou problematikou hlouběji zabývat (doporučená je spoluúčast žáků na výběru tématu).

Diplomantka při **klasifikaci projektů** vychází z prací Coufalové a podle toho rozlišuje projekty např. podle jejich zaměření, resp. plnění cíle/cílů, podle organizace a metod práce, počtu zúčastněných žáků a podle časových dispozic, popř. místa konání (ve škole, mimo školu, kombinace obou možností, atd.). Tato vymezení jsou rovněž důležitými segmenty pro samotnou přípravu projektu. V této souvislosti diplomantka uvádí fáze projektu (Valenta x Judasová) a všimá si rovněž negativ projevujících se v rámci realizace, popř. evaluace efektivity projektů vzhledem k cílům výuky, resp. plnění požadavků kurikulárních dokumentů (RVP G).

V praktické části diplomové práce autorka Bc. Kateřina Opálková **prezentuje projekt**, který realizovala s žáky Gymnázia v Českém Brodě. Jednalo se o věkově a částečně i jazykově heterogenní skupinu 25 ti žáků, která se do projektu zapojila. Autorka popisuje **průběh projektu** od jeho počáteční fáze včetně organizačních podmínek (časový harmonogram, rozdělení rolí ve skupinách), nezbytného finančního zajištění, přes samotnou realizaci projektu a jeho evaluaci, kde jsou vyzvednuty jak klady projektu, tak upozornění na některé zápory, či dílčí nedostatky, které se během realizace projektu vyskytly. Samotná **evaluace projektu** proběhla na základě písemného zpracování zážitků, diskuze v hodině němčiny a odpovědí žáků na otázky zadané formou dotazníku. **Závěry z vyhodnocení všech složek evaluace** prokázaly, že cíle RVP G byly většinou naplněny. Autorka konkrétně uvádí klíčové kompetence podle RVP G a dokládá míru jejich plnění v rámci realizovaného projektu.

Diplomová práce je psána česky, doplněna je závěrem v češtině, abstraktem v angličtině, seznamem literatury a přílohami. Po formální stránce (až na několik drobností označených v textu) a svým rozsahem odpovídá požadavkům kladeným na vyhotovení diplomové práce (101 stran včetně příloh).

Diplomovou práci autorky Bc. Kateřiny Opálkové **doporučuji k obhajobě**. Autorka prokázala na základě prostudované odborné literatury schopnost orientovat se v dané problematice. Projekt, který se žáky realizovala, vychází ze solidního teoretického základu. **Za cenné lze považovat volbu evaluačních nástrojů, zejména pak srovnání požadavků kurikulárního dokumentu (RVP G) s výstupy projektu.**

Otázky k obhajobě:

- *Do jaké míry byli do projektu zapojeni vyučující jiných předmětů? Byly v rámci mezipředmětové návaznosti využívány poznatky a dovednosti z jiných předmětů? Pokud ano, jaké?*
- *Vytváří dle Vašeho názoru školní prostředí podmínky pro inovativní přístupy ve výuce?*

PaedDr. Dagmar Švermová

V Praze dne 31.7.2016